

Edukacja seksualna - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Edukacja seksualna
Kod przedmiotu	12.9-WL-WF-ES
Wydział	Wydział Nauk Biologicznych
Kierunek	Wychowanie fizyczne / nauczycielska
Profil	praktyczny
Rodzaj studiów	drugiego stopnia z tyt. magistra
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2022/2023

Informacje o przedmiocie	
Semestr	4
Liczba punktów ECTS do zdobycia	2
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr Joanna Dec-Pietrowska

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Laboratorium	30	2	18	1,2	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Przygotowanie studentów do wspierania rozwoju psychoseksualnego wychowanka oraz realizacji w toku zajęć wychowania fizycznego celów z zakresu edukacji seksualnej, promocji zdrowia seksualnego oraz profilaktyki ryzykownych zachowań seksualnych. Nabycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do projektowania i realizacji takich zajęć na różnych poziomach kształcenia.

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza z zakresu pedagogiki i psychologii.

Zakres tematyczny

1. Seksualność i aktywność seksualna człowieka. Zdrowie seksualne i reprodukcyjne - zakres pojęciowy.
2. Płeć człowieka w wymiarze biologicznym, psychicznym i społeczno-kulturowym.
3. Rozwój psychoseksualny człowieka. Periodyzacja rozwoju psychoseksualnego.
4. Charakterystyka poszczególnych faz rozwoju psychoseksualnego człowieka.
5. Specyficzne problemy i trudności w kolejnych etapach rozwoju psychoseksualnego.
6. Socjalizacja seksualna; mechanizmy socjalizacji seksualnej.
7. Rodzina, szkoła, kościół, rówieśnicy i media, jako agendy socjalizacji seksualnej.
8. Rozwojowa norma seksualna. Ryzykowne zachowania seksualne w świecie realnym i wirtualnym.
9. Problematyka HIV/AIDS.
10. Problematyka wykorzystania seksualnego dzieci i młodzieży.
11. Teoretyczne podstawy edukacji seksualnej.
12. Edukacja seksualna w Polsce. Wychowanie do życia w rodzinie.
13. Cele i zadania szkolnej edukacji seksualnej na poszczególnych etapach kształcenia.
14. Ukryty program szkolnej edukacji seksualnej.
15. Planowanie i realizacja zajęć z zakresu edukacji seksualnej.
16. Kompetencje merytoryczne, metodyczne i społeczne realizatora edukacji seksualnej.
17. Rola nauczyciela wychowania fizycznego w realizacji celów edukacji seksualnej.
18. Współpraca z rodzicami, jako warunek efektywnej edukacji seksualnej.
19. Zasady tworzenia programów profilaktycznych.
20. Wybrane programy profilaktyki ryzykownych zachowań seksualnych:
 - programy abstynencyjne,
 - programy z zakresu profilaktyki HIV/AIDS,
 - zjawisko przedwczesnego rodzicielstwa i możliwość działań profilaktycznych w tym zakresie.

Metody kształcenia

wykład, dyskusja, analiza dokumentów, warsztaty metodyczne, gry dydaktyczne, inne metody aktywne.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student posiada podstawową wiedzę z zakresu pedagogiki seksualnej. Opanował podstawy metodyki edukacji seksualnej, promocji zdrowia seksualnego oraz profilaktyki ryzykownych zachowań seksualnych.	• K2_W06 • O.1.1.W10.	• konspekt • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • ocena projektu zajęć profilaktycznych lub scenariusza zajęć z rodzicami;	• Laboratorium
Student potrafi zaprojektować zajęcia wychowania fizycznego z uwzględnieniem celów edukacji seksualnej, działania na rzecz profilaktyki ryzykownych zachowań seksualnych i spotkanie z rodzicami uwzględniające tę tematykę	• K2_U05 • O.1.3.K02. • O.1.3.K05.	• konspekt • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • ocena projektu zajęć profilaktycznych lub scenariusza zajęć z rodzicami;	• Laboratorium
Student rozumie znaczenie wiedzy na temat rozwoju psychoseksualnego i zdrowia seksualnego oraz konieczność ciągłego dokształcania się w tym zakresie	• K2_K01	• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach	• Laboratorium
Student jest świadom ograniczeń własnych kompetencji i wie kiedy zwrócić się do ekspertów w celu udzielenia wsparcia wychowankom w przezwyciężaniu problemów i trudności związanych z rozwojem psychoseksualnym i zdrowiem seksualnym	• K2_K02 • O.1.3.K07.	• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach	• Laboratorium

Warunki zaliczenia

Laboratorium: ocena prezentacji wybranego zagadnienia programowego w toku zajęć – praca grupowa; ocena konspektu lekcji, projektu zajęć profilaktycznych lub scenariusza zajęć z rodzicami; ocena sposobu prezentacji i argumentacji własnych poglądów w toku zajęć.

Ocena końcowa: to średnia arytmetyczna wszystkich form przewidzianych do realizacji przedmiotu. Wyniki średniej arytmetycznej ustala się zgodnie z zasadą: średnia 3,25 stanowi ocenę końcową 3,5; średnia 3,75 stanowi ocenę końcową 4,0; średnia 4,25 stanowi ocenę końcową 4,5; średnia 4,75 stanowi ocenę końcową 5,0.

Literatura podstawowa

1. Beisert M., Rozwojowa norma seksuologiczna jako kryterium oceny zachowań seksualnych dzieci i młodzieży, w: Dziecko Krzywdzone, 2006, nr 16
2. Beisert M., (red.), Seksualność człowieka w cyklu życia, wyd. PWN, Warszawa 2006
3. Chomczyńska-Miliszkiewicz M., Edukacja seksualna w społeczeństwie współczesnym. Konteksty pedagogiczne i psychologiczne, UMCS, Lublin 2002
4. Grzelak J., Profilaktyka ryzykownych zachowań seksualnych młodzieży. Aktualny stan badań i na świecie i w Polsce, Wyd. Scholar, Warszawa 2006
5. Izdebski Z. (red.), Zagrożenia okresu dorastania (2008), Wyd. UZ, Zielona Góra 2008
6. Izdebski Z., Rozwój seksualny, w: B. Woynarowska, A. Kowalewska, Z. Izdebski, K. Komosińska, Biomedyczne podstawy kształcenia i wychowania, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2010
7. Izdebski Z., Seksualność Polaków na początku XXI wieku. Studium badawcze, Wyd. UJ, Kraków 2012
8. Izdebski, Z., Wąż, K., Edukacja seksualna. Potrzeba, oczekiwania społeczne, realizacja, Edukacja. Studia. Badania. Innowacje, 2011/1, 47-60
9. Lew-Starowicz Z., Długołęcka A., Edukacja seksualna, Świat Książki, Warszawa 2006
10. Opinie i oczekiwania młodych dorosłych (osiemnastoletków) oraz rodziców dzieci w wieku szkolnym wobec edukacji dotyczącej rozwoju psychoseksualnego i seksualności. Raport z badania, Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2015.
11. Sokoluk W., Wychowanie do życia w rodzinie. Poradnik metodyczny dla nauczycieli, WSiP, Warszawa 2003
12. Trojanowska P., Seksualizacja dzieci i młodzieży – przyczyny, przejawy, konsekwencje i propozycje przeciwdziałania, Dziecko krzywdzone. Teoria, badania, praktyka, 2014,13(2): 55 - 78.
13. Walendzik - Ostrowska A., Dec J., Pozytywne życie. O profilaktyce HIV/AIDS dla edukatorów, Impuls, Kraków 2012
14. Wąż K. (red.) Bądź odpowiedzialny. Wychowanie do odpowiedzialności i partnerstwa w rodzinie. Opis programu edukacyjnego i jego realizacji, Wyd. UZ, Zielona Góra 2008
15. Zielonka-Jenek M., Chodecka A., Jestem dziewczynką, jestem chłopcem. Jak wspomagać rozwój seksualny dziecka, GWP, Gdańsk 2010

Literatura uzupełniająca

1. *Rozporządzenie z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego.* Dz.U. 1999 Nr 67 poz. 756 ze zm.
2. *Standardy edukacji seksualnej w Europie, Podstawowe zalecenia dla decydentów oraz specjalistów zajmujących się edukacją i zdrowiem,* Biuro Regionalne Światowej Organizacji Zdrowia dla Europy i Federalne Biuro ds. Edukacji Zdrowotnej (BZgA), 2010
3. Programy i podręczniki „wychowania do życia w rodzinie”.

Uwagi

-

